

«UNA NACIO SENSE ESTAT, UN POBLE SENSE LLENGUA»

Horrela deritzo Argente, Castellanos, Jorba, Molas, Murgades, Nadal eta Sullá katalandar irakasleek argitaratu duten Agiriari.

Agiri bikaina, zinez, mamitsua, beldurgarria. Abertzale guztiok ezagutu eta azertu behar genukeen dokumentu garratza. Laburtzapen onik ez duen Agiri bat, hitz batez.

Zazpi intelektualen asmoa argi eta garbi azaltzen da testuaren hastapenean: «desenmascarar triomfalismes suicides». Horretan laguntzea.

Zazpi katalandarren eritziz, Kataluñaren etorkizuna beltzago ageri da gaur frankismoaren garaian baino: «La situació de conjunt de la llengua catalana resulta, DE MOLT, força més precaria i inquietant avui dia que no mas durant el transcurs dels decennis immediatament anteriors». Euskara garbiaz, hortaz: egoera askoz ere makalago eta kezkarriago agertzen dela gaur azkeneko hamarrurteetan baino.

Gainbehera horretan hiri arrazoi nagusi salatzen dituzte zazpi irakasleok:

- 1.— Azkeneko urte horietan instituzio katalanik ez egoitea.
- 2.— Urte horietan barrena gertatu den demografi-aladakuntza, «esdeinguda amb les immigracions obreres en massa».
- 3.— Kapitalismoak ekarri duen bizimoldeen baterakuntza; molde amerioar hori, bestalde, «mass media» delakoen bitartez heltzen delarik.

Hiru eragile nagusi horiek, «han fet que en el curs de poc més de vint anys es passés d'una situació de monolingüisme diglòssic a una altra de BILINGÜISME DIGLOSSIC, que tendeix a convertirse progressivament en un BILINGÜISME SUBSTITUTIU».

Kataluñan, beraz, diglosi-elebitasunetik hizkuntza-trukera abiatu direla diote. Zer esango genuke guk, beraz, geure egoeraz?

Azkeneko urteetan, azaltzen dutenez, lehen nola edo hala gertatzen zen asimilazioa, eten egin da gaur: «Encara tot al llarg dels anys cinquanta la integració lingüística de bona part dels immigrants es fa possible». Baina gaur ez: «Apareixen capes socials mitjanes de mentalitat i llengua espanyoles, absolutament al marge de les realitats històriques i culturals del país».

Telebistaren eragina, jakina, orobatekoa izan da honi buruz: «a partir del Pla d'Estabilització (1959) i de l'arribada posterior de la televisió, obviament emesa TAN SOLO EN LA LENGUA OFICIAL DE L'ESTAT FRANQUISTA, la integració ESDEVE IMPRACTICABLE».

Prentsaren, irratien, telebistaren eragina batez ere, gainditu ezinak dira Kataluñan: «En aquest sentit, el cinema i els mitjans de comunicació de masses, MOLT ESPECIALMENT LA RADIO I LA TVE, juguen un PAPER DECISIU en l'alteració de las estructures lingüístiques de la societat catalana»; eta, «esdevé UN ACTIVÍSSIM FACTOR ESPANYOLITZADOR». Zer esanik ez: gauza bera pentsatu behar da

Euskal Herriaz. Eta, beraz, eta berriro ere: euskal irratia eta telebistarik gabe, jai dugu.

Hori dela-ta, eta neure egiten ditudan hitzez erabiliz, Estatuaren jokoia salatzen dute: «una ferma voluntat per part de l'estat espanyol de PROSEGUIR, per bé que amb d'ALTRES MITJANS MES SUBTILS d'acord amb les actuals perspectives, amb la POLITICA D'ANNEXIONISME lingüístic i cultural de les nacions no espanyoles».

Horren guztiaren ondorioz, benetako «tabu» bat sortu da: «katalan» hitza bera arriskugarria da. Sozial-inperialismoak egindako lan ideologikoaren bitartez, lotsagarri agertzen da gaur, «ezkertar» katalanisten artean batez ere, katalantasuna: «creixent tabuització de que ha estat objecte el terme «catalán»; baita sozial-inperialisten topiko ezaguna: «és català tot hom qui viu i treballa a Catalunya». (Eta honi buruz pasadizu txiki bat: ni bost urtez belgikarra izan naizela, eta hiru urtez frantsesa. Baina inork ez zuen hori sinetsi, eta nik neuk ere ez!). Sozial-inperialismoaren arauera, Kataluña ez da «una simple denominació d'una zona geogràfica determinada, situada al nord-est de l'Imperi espanyol» baizik.

Zazpi intelektualok, horretara, gaurko «neolerrouxismo» hori salatzen dute. Ez baita aski lan-lekua, naziotasuna lortzeko. Ez da horrelakorik inon gertatzen. Etorkinaren NAHIA ere behar da: «mitjancant l'exercici d'una mecanicista però efectiva reversibilitat ideològica, presenta els catalans com a imperialistes; i això simplement pel fet que els més conscientes d'entre ells reclamen, d'entrada, L'ACCEPTACIO, per part dels immigrants, de la REALITAT NACIONAL d'on han fixat llur nova residència; i, en las generacions successives, llur DEFINITIVA INTEGRACIO a aquesta». Ez zaio inori eskatzen serologi-zertifikaturik. Bai, ordea, bertako NAZIOTASUNA onartzea, bertakoen ESKUBIDE NAZIONALAK defenditzea; eta ondorengoei INTEGRATZEA.

Jakina: sozial-inperialistek «inposizioa» salatzen dute! «Els mateixos plantejaments reduccionistes i falsejadors establerts per la dictadura I PRESEEGUITS PER L'ACTUAL NEOLERROUXISME, s'expressen, doncs, consegüentment, en termes d'«impossar» i no «impossar». Hemen gauza bat inposatu zaigu behin eta berriz: gure hispano-frantsesitasuna. Hau bai inposizioa. Ez dugu guk inoiz Salamancan eta Jaenen euskara edo katalana inposatu; baina espanyola eta frantsesa bai Zizurkilen eta Donapaleun.

Agiriak, zinez, ez dio ezeri zorrik.

Eta bukatzeko hitz hauek irakur daitezke: «Tota presa de posició TEORICA I PRACTICA que no vagi més enllà de considerar-la «llengua pròpia» de Catalunya, i que no tendeixi EXPLICITAMENT A RESTITUIRLA DE FACTO en la seva encara USURPADA condició de LENGUA NACIONAL DE CATALUNYA, no més fa que introducir LLEUGERES VARIANTS en la PERSECUCIO desencadenada a partir del 39 en contra seva i en contra de tot el que implica».

«Fascismo lingüístico» eta «utopismoa» salatzen dutenek dute orain hitza. ■